

РОБЪРТ ШЕКЛИ

СМЪРТТИТЕ НА БЕН БАКСТЪР

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Едуин Джеймс, главният програмист на Земята, се бе настанил на един трикрак стол пред Вероятностния компютър. Той беше дребен, сух мъж, невероятно грозен, нищожен в сравнение с огромния контролен панел, който се извисяваше на тридесет метра над него.

Постоянното бръмчене на машината и бавното преминаване на светлините по панела му даваше чувство за сигурност, което той знаеше, че е лъжливо, но въпреки това го успокояваше. Току-що бе започнал да задрямва, когато потокът на светлинките се промени.

Той се изпъна веднага и разтри лицето си. От един отвор на панела започна да се точи хартиена лента. Главният програмист я издърпа и прегледа. Той си кимна с горчивина и бързо излезе от стаята.

Петнадесет минути по-късно той влезе в залата за съвещания на Световния планов комитет. По негова заповед тук бяха събрани петимата представители на Федералните окръзи на Земята, които бяха седнали около дългата маса и го очакваха.

Тази година имаше нов член — Роджър Бийти от Америка. Той бе висок и ъгловат, а рошавата му кестенява коса бе започнала да оредява на темето. Изглеждаше работлив, честен и леко притеснен. Четеше книгата с указания и поемаше кратки и бързи глътки от кислородния си инхалатор.

Джеймс познаваше добре останалите членове. Лан II от Пан Азия, който изглеждаше все така дребен, сбръчкан и непроменен, както винаги, бе зает със сериозен разговор с едрия рус доктор Свег от Европа. Госпожица Чандрагор, красива и фина, играеше неизменната си игра на шах с Аюи от Океания.

Джеймс включи подаването на кислород в помещението и членовете с благодарност оставиха инхалаторите си.

— Извинете, че ви накарах да чакате — каза Джеймс и зае мястото си начело на масата. — Преди малко излезе текущото предсказание.

Той извади от джоба си бележник и го отвори.

— На предишното съвещание ние избрахме алтернативната вероятностна линия ЗБЗСС, която започва през 1832 година. Факторът, който избрахме, бе животът на Алберт Левински. В основната историческа линия Левински е загинал през 1935 година в автомобилна катастрофа. С прехвърлянето в алтернативна вероятностна линия ЗБЗСС Левински избегна тази катастрофа, доживя

до шестдесет и две годишна възраст и завърши работата си. Резултатът сега, в наше време, е откриването на Антарктика.

— А какви са страничните ефекти? — попита Джана Чандрагор.

— Те са разгледани в доклада, който ще ви бъде даден по-късно. Накратко обаче ЗБЗСС се приближава почти напълно до основната историческа линия. Всички важни събития си остават непроменени. Разбира се, имаше някои странични ефекти, които прогнозата не би могла да обхване изцяло. Те включват една експлозия на петролен кладенец в Патагония, една епидемия от грип в Канзас и увеличаване на смога над Мексико сити.

— Дадени ли са компенсации на всички засегнати страни? — поиска да знае Лан II.

— Да. А колонизацията на Антарктика вече започна.

Главният програмист разви хартиената лента, която бе взел от вероятностния компютър.

— Сега обаче се сблъскваме с една дилема. Както е предсказано, главната историческа линия води към неприятни усложнения. Но не съществуват подходящи алтернативни линии, към които да се прехвърлим!

Членовете зашепнаха помежду си.

— Позволете да ви обясня положението — каза Джеймс. Той отиде до стената и издърпа голяма карта. — Кризисната точка е на 12 април 1959 година, а проблемът ни се съсредоточава около една личност на име Бен Бакстър. Обстоятелствата са следните...

Събитията сами по себе си предизвикват алтернативни възможности, всяка от които създава свой собствен континуум в историята. В други пространствено-времеви светове Испания е загубила при Лепанто, Нормандия при Хастингс, Англия при Ватерло.

Ако предположим, че Испания е загубила при Лепанто...

Испания наистина загуби, ужасяващо. И непобедимата турска флота унищожил европейското корабоплаване в Средиземно море. Десет години по-късно една турска армада завзела Неапол и открил пътя за мавританската инвазия в Австрия...

В друго време и пространство е така...

Предположенията се превърнаха в забележителен факт след разработването на времевата селекция и разположение. През 2103 година Осуалд Мейнър и съдружниците му успяха да покажат теоретичната възможност за прехвърляне от основната историческа линия, наречена така за удобство, към алтернативни линии. Но все пак в определени граници.

Например би било невъзможно да се извърши прехвърляне в миналото, където Уилям Нормандски да е загубил битката при Хастингс. Развитието на света на основата на такова събитие би било твърде различно и чуждо във всяко отношение. Установено бе, че прехвърлянето е възможно само в близко прилепващи се линии.

Теоретичната възможност се превърна в практическа необходимост през 2213 година. В тази година компютърът „Скайс-Рабърн“ в Харвард предсказа пълната стерилизация на земната атмосфера поради натрупването на вторични радиоактивни отпадъци. Процесът бе необратим и неизбежен. И можеше да бъде предотвратен само в миналото, където бе започнало замърсяването.

Първото прехвърляне бе направено с новоразработения селектор на Адамс-Холт-Маартенс. Световният планов комитет избра линията, включваща ранната смърт на Василий Ученко (и поради това унищожаването на погрешната му теория за радиационното замърсяване). Една голяма част от последвалото замърсяване бе избегната, макар и с цената на седемдесет и три живота — наследници на Ученко, чиито роднини не можаха да бъдат открити след прехвърлянето.

След това вече нямаше връщане назад. Прехвърлянето по линиите стана толкова необходимо за света, колкото и предпазването от болести.

Но процесът си имаше ограничения. Щеше да настъпи време, когато нямаше да може да се използва нито една от алтернативните линии и когато всяко бъдеще щеше да бъде неприемливо.

Когато това станеше, Плановият комитет бе готов да използва по-директни начини за намеса.

— И това са последствията за нас — завърши Едуин Джеймс. — Това е резултатът, ако позволим да продължи основната историческа

линия.

— Това означава, че вие предвиждате сериозни нещастия за Земята — каза Лан II.

— За съжаление е така.

Програмистът си наля чаша вода и обърна страницата на бележника си.

— Основната ни точка е Бен Бакстър, който умира на 12 април 1959 година. Той трябва да живее поне още десет години, за да може дейността му да има желаните ефекти върху световните събития. През това време Бен Бакстър ще закупи националния парк „Йелоустон“ от държавата. Той ще продължи да го поддържа като парк, но ще отглежда дървета. Това предприятие ще бъде високо ефективно. Той ще закупи и други големи райони земя в Северна и Южна Америка. Наследниците на Бакстър ще станат крале на дърводобива през следващите двеста години и ще притежават огромни площи по целия свят. Благодарение на техните усилия в света ще пораснат огромни гори, които ще доживеят и до наши дни. Но ако Бакстър умре... — Джеймс направи изморен жест с ръка. — Със смъртта на Бакстър горите ще бъдат унищожени преди държавите в света да осъзнаят напълно опасностите. После идва времето на великата главня по растенията през трета година, която малкото останали гори няма да издържат. И накрая идва настоящето, с нарушения си естествен цикъл на възстановяване на съотношението въглероден двуокис — кислород поради унищожаването на дърветата, със забраната на всякакви уреди, използващи горивен процес, и необходимостта от инхалатори, за да можем да оживеем.

— Но ние започнахме ново залесяване — каза Аюи.

— Но ще минат стотици години, докато горите пораснат достатъчно, дори и с употребата на методите за принудителен растеж. А междуременно равновесието ще се нарушава още повече. Затова Бен Бакстър е от изключително значение за нас. В него е ключът за въздуха, който дишаме!

— Добре — намеси се доктор Свег. — Основната линия, където Бен Бакстър умира, е явно неизползваема. Но има алтернативни...

— Много — каза Джеймс. — Както обикновено, повечето от тях не могат да бъдат използвани. Като имаме предвид главната, ни

остават само три възможности. Но за съжаление всяка от тях завършва със смъртта на Бен Бакстър на 12 април 1959 година.

Програмистът избърса челото си.

— Ще бъда съвсем точен. *Бен Бакстър умира на 12 април 1959 година следобед, в резултат от бизнес среща с един човек на име Нед Брайн.*

Новият член Роджър Бийти се прокашля нервно.

— Това събитие и в трите вероятностни плоскости ли се случва?

— Да. Във всеки един от тях Брайн е причина за смъртта на Бакстър.

Доктор Свек се изправи тежко.

— Преди този случай Комитетът е избягвал всякаква директна намеса в съществуващите линии на вероятностите. Но тази ситуация изисква намеса.

Членовете на Комитета кимнаха в съгласие.

— Нека се заемем със случаите — каза Аюи. — Може ли този Нед Брайн да бъде изхвърлен заради доброто на Земята?

— Не — отвърна програмистът. — Самият Брайн играе жизнено важна роля в нашето бъдеще. Той има възможност да получи близо сто квадратни мили гори. На него му е необходима помощта на Бакстър, за да ги закупи. Но ако Брайн може да бъде отклонен от тази среща с Бакстър...

— Как? — попита Бийти.

— Измислете сами начин — предложи Джеймс. — Със заплахи, убеждение, подкуп, отвличане... Всеки друг начин, с изключение на убийството. Имаме три свята, в които да работим. Ако успеем да задържим Брайн само в един от тях, нашият проблем ще бъде разрешен.

— А как най-добре да го постигнем? — попита Аюи.

— Ще опитаме различни начини. Във всеки вероятен свят — различен — каза госпожица Чандрагор. — По такъв начин шансовете ни ще се увеличат. Лично ние ли трябва да отидем?

— Ние сме най-подходящи за тази работа — потвърди Едуин Джеймс. — Ние познаваме факторите, за които става дума. И всеки от нас има импровизаторски умения, което е единственото необходимо за тази работа. Всяка група ще бъде оставена сама на себе си. Няма начин

да сравняваме напредъка си в течение на времето по успоредните времеви линии.

— Тогава всяка група ще трябва да действа с презумпцията, че останалите не са успели — каза доктор Свег.

— Вероятно с основание — мрачно отвърна Джеймс. — Нека сега да организираме групите си и да изберем методите си на действие.

I.

Сутринта на 12 април 1959 година Нед Брайн се събуди, изми се и се облече. В 1,30 часа този следобед му предстоеше среща с Бен Бакстър, президент на „Бакстър индъстрийз“. Цялото бъдеще на Брайн зависеше от резултатите от тази среща. Ако успееше да получи подкрепата на гигантските предприятия на Бакстър, и то при подходящи условия...

Брайн беше висок, тъмен, красив мъж на тридесет и шест години. Във внимателно спокойните му очи проблясваше намек за фанатична гордост, а здраво стиснатите му устни намекваха за прикрито неразумно упорство. Движенията му имаха контролираната сила на човек, който непрекъснато се наблюдава и самооценява.

Беше готов за излизане. Той взе под мишница бастунчето си и пъкна в джоба на самото си книжката „Американската аристокрация“ от Съмърсет. Никога не се движеше без този незаменим справочник.

Накрая той постави на ревера си украсението, изобразяващо слънце, което показваше ранга му. Брайн беше шамбелан втори клас и се гордееше с този факт. Някои хора го смятаха твърде млад за толкова високопоставена длъжност. Но трябваше да се съгласят, че Брайн се справяше с прерогативите и изискванията на службата си с достойнство, доста впечатляващо за годините му.

Той заключи апартамента си и се запъти към асансьора. Там чакаше малка тълпа, състояща се предимно от обикновени хора но имаше и двама флигел-адютанти. Всички му сториха път, когато дойде асансьорът.

— Приятен ден, шамбелан Брайн — каза операторът, когато асансьорът тръгна надолу.

Брайн наклони с няколко сантиметра главата си в обикновения отговор, който даваше на обикновен човек. Бе дълбоко замислен за Бен Бакстър. Но с крайчеца на окото си забеляза един от пътуващите с асансьора — висок, здрав мъж, със златистокафяви полинезийски черти и дръпнати тъмни очи. Брайн се зачуди какво ли прави такъв

човек в жилищната му сграда. Той познаваше останалите наематели, макар че по-ниското им обществено положение ги правеше незначителни, за да ги поздравява.

Асансьорът пристигна във фоайето и Брайн забрави за полинезиета. Днес имаше да мисли за други неща. Имаше известни проблеми, свързани с Бен Бакстър, проблеми, които се надяваше да разреши преди срещата. Той излезе навън в неприветливата сива априлска сутрин и реши да отиде до кафенето „Принц Чарлз“, за да закуси.

Беше 10,25 часа, сутринта.

— Как ти се струва? — попита Аюи.

— Изглежда умен чешит — отвърна Роджър Бийти. Той вдъхна дълбоко и се наслади на свежия въздух. Беше приятен лукс да диша колкото си иска кислород. По негово време дори и най-богатите изключваха кислородните си резервоари нощем.

Те вървяха на половин пресечка зад Брайн. Дори и в сутрешната бльсканица в Ню Йорк високата наперена фигура на Брайн не можеше да остане незабелязана.

— Той те забеляза в асансьора — каза Бийти.

— Знам — ухили се Аюи. — Нека има от какво да се тревожи.

— Не ми прилича на тип, който да се тревожи — отвърна Бийти.
— Искаше ми се да имахме повече време.

— Това беше най-близкото време до събитието, което можехме да използваме — повдигна рамене Аюи. — Иначе трябваше да се появим преди единадесет години. И пак трябваше да чакаме досега, за да се намесим директно.

— Поне тогава щяхме да знаем нещо за Брайн. Не ми изглежда на човек, който се плаши лесно.

— Така е — съгласи се Аюи. — Но нали избрахме този начин на действие.

Те продължиха да го следят, забелязвайки, че тълпата се разделяше, за да направи път на Брайн, който се движеше направо, без да поглежда встрани. Тогава се случи...

Брайн, който се бе замислил, се сблъска с един пълен, червендалест мъж, който носеше на ревера си заслепяващо

пурпурносребърен медальон на Кръстоносец първа степен.

— Не виждаш ли къде ходиш, глупако? — изръмжа кръстоносецът.

Брайн забеляза ранга на мъжа, въздъхна и промълви:

— Извинете, сър.

Но кръстоносецът не можеше да бъде успокоен толкова лесно.

— Да не ти е станало навик да се блъскаш в по-висшестоящите, господинчо?

— Не — отвърна с почервеняло лице Брайн, който се мъчеше да овладее яростта си. Наоколо се бе събрала да гледа тълпа обикновени хора. Те заобиколиха блестящо облечените мъже и се хилеха и подбутваха.

— Тогава гледай къде ходиш! — изръмжа дебелият кръстоносец. — Не се мотай по улиците като сомнамбул, за да не се налага да те уча на добро държание!

— Господине, ако чувствате нужда да ме научите, аз с удоволствие ще се срещна с вас на място и във време, избрани от вас, и с оръжие, каквото предпочитате — отговори съвсем тихо Брайн.

— Аз? Да се срещам с *теб*? — като че невярващ на ушите си попита кръстоносецът.

— Моят ранг го позволява, сър.

— Твоят ранг? Та ти си с поне пет степени под мен, простак такъв! Хайде стига, че да не се наложи да изпратя слугите си, които те превъзхождат, за да те научат на добри маниери. Ще запомня лицето ти, млади човече. А сега ми се махай от очите!

Като каза това, кръстоносецът го бутна и отмина.

— Страхливец! — изръмжа Брайн с почервеняло лице. Но го каза тихо и обикновените хора забелязаха това. Брайн се обърна към тях и ръцете му стиснаха бастуна. Тълпата, весело ухилена, бързичко се разпръсна.

— Тук дуелите разрешени ли са? — попита Бийти.

Аюи кимна.

— Имало е законен прецедент през 1804 година, когато Александър Хамелтон убил Аарон Бур на дуел.

— Май е по-добре да се захващаме за работа — каза Бийти. — Но ми се иска да имахме по-добро оборудване.

— Взехме всичко, което можахме. Хайде, да си вършим работата.

В кафенето „Принц Чарлз“ Брайн седна на една маса в дъното на салона. Ръцете му трепереха и той ги удържаше с усилие на волята. Дяволите да го вземат този кръстоносец първа степен! Тъп, самомнителен простак! Но дали би приел дуела? Не, разбира се, че не. Затова се скри зад привилегиите на положението си.

В Брайн се надигаше черна, зловеща ярост. Трябваше да го убие тоя! По дяволите обстоятелствата! По дяволите всичко! Никой не можеше да се държи с него по този начин...

Стига, каза си той. Нищо не можеше да се направи. Сега трябваше да мисли за Бен Бакстър и срещата с него, от която зависеше всичко. Той погледна часовника си и установи, че е почти единадесет часа. След два часа и половина той ще бъде в кабинета на Бакстър и...

— Поръчката ви, господине? — попита го сервитьорът.

— Горещ шоколад, препечена филийка и яйца на очи.

— Пържени картофи?

— Ако исках, щях да ти кажа! — развика се Брайн.

— Да, господине, извинете, господине — преглътна преbledнял келнерът и побърза да се отдалечи.

„Ето — помисли си Брайн. — Стигнах до такова падение, че да се карам на обикновени. Контрол... Трябва да се контролирам.“

— *Нед Брайн!*

Брайн се стресна и се огледа. Ясно чу, че някой прошепна името му. Но на шест метра наоколо му нямаше никой.

— *Брайн!*

— Какво става? — прошепна, без да иска Брайн. — Кой говори?

— *Ти си нервен, Брайн, губиш контрол над себе си. Трябва ти почивка, отпуск, промяна.*

Брайн направо побеля под загорялата си кожа и огледа цялото кафене. Беше почти празно. Близо до вратата имаше три възрастни дами. Зад тях се виждаха двама мъже, които разговаряха задълбочено.

— *Иди си у дома, Брайн, и си почини. Освободи си малко време, докато още можеш.*

— Но аз имам важна среща — каза с треперещ глас Брайн.

— *Значи бизнесът ти е по-важен от здравето?* — заяви подигравателна гласът.

— Кой говори с мен?

— *Какво те кара да мислиш, че някой говори с теб?* — попита иронично гласът.

— Значи си говоря сам?

— *Би трябвало да знаеш.*

— Яйцата ви, господине — каза келнерът.

— Какво? — изръмжа Брайн.

Келнерът бързо отстъпи и разплиска горещия шоколад в чинийката.

— Господине? — попита той.

— Не ми се моткай така наоколо, идиот такъв.

Келнерът изглежда недоверчиво Брайн, остави храната и изчезна. Брайн погледна подозрително подире му.

— *Ти не си в състояние да се срещаш с никого* — каза му гласът.

— *Иди си вкъщи, легни си, вземи хапче, лекувай се!*

— Но какво става? Защо?

— *Защото разумът ти е в опасност! Този външен глас е последното му усилие да възстанови стабилността си. Не можеш да си позволиш да не обърнеш внимание на това предупреждение, Брайн!*

— Не може да бъде — запротестира Брайн. — Аз съм нормален.

Аз...

— Извинете, господине — каза един глас до него.

Брайн се извъртя, готов да накаже поредното нарушение на самотата си. Видя синята униформа на един полицаи, който се бе надвесил над него. Мъжът носеше бели еполети на Благороден лейтенант.

Брайн въздъхна тежко.

— Какво има, офицер? — попита той.

— Сър, келнерът и управителят ми казаха, че си говорите сам и се държите заплашително.

— Глупости — изсъска Брайн.

— *Вярно е! Вярно е! Ти подлудяваш!* — изписка гласът в главата му.

Брайн погледна квадратната грамада на полицаия. Той сигурно е чул гласа! Но явно Благородният лейтенант не беше го чул, защото продължаваше да гледа мрачно към него.

— Не е вярно — каза Брайн, сигурен, че неговите думи ще бъдат приети за истина срещу тези на обикновените хора.

— Аз лично ви чух — каза Благородният лейтенант.

— Е, господине, щом казвате — заговори Брайн, подбирайки внимателно думите си. — Аз просто...

— *Кажу му да върви по дяволите, Брайн!* — изписка гласът в главата му. — *Кой е той, че да те разпитва? Изобщо може ли някой да се съмнява в теб? Удари го! Простри го! Убий го! Унищожу го!*

— Напълно вярно е, че си говорех сам, офицер — каза Брайн, като с усилие преодоля бариерата на гласа в главата си. — Аз често мисля на глас. Това ми помага да организирам по-добре мислите си.

— Но вие се държахте зле, без да бъдете предизвикан, господине — отвърна с леко кимване лейтенантът.

— Без предизвикателство ли? Питам ви аз, господине, студентите яйца не са ли предизвикателство? Прегорената филия и разлятият шоколад не са ли предизвикателство?

— Но яйцата бяха горещи... — опита да се защити сервитьорът.

— Не бяха и точка. И нямам намерение да седя тук и да споря за неоспорими факти с един обикновен.

— Прав сте — закъма утвърдително този път Благородният лейтенант. — Но мога ли да ви помоля да укротите някак яда си, макар и напълно правомерен. Не може да се очаква твърде много от обикновените, нали?

— Знам — съгласи се Брайн. — Между другото, пурпурните кантове на еполетите ви, господине, не показват ли нещо общо с О'Донъл от ложата Муз?

— Той ми е трети братовчед по майчина линия — каза Благородният лейтенант, който сега се загледа внимателно в слънчевия медальон на Брайн. — Синът ми влезе в подготвителния клас на училището за шамбелани. Високо момче на име Калахан.

— Ще запомня името — обеща Брайн.

— Яйцата бяха горещи! — настоя сервитьорът.

— Не противоречи на този джентълмен — заповяда офицерът. — Това може да ти донесе сериозни неприятности. Приятен ден, господине. — Благородният лейтенант козирува и си тръгна.

— Хитър приятел — с горчивина изрече Аюи и прибра малкото микрофонче в джоба си. — За миг си бях помислил, че сме успели.

— Щяхме, ако бе имал някакви подозрения по отношение на здравето си. Е, сега да опитаме нещо по-директно. Взе ли нещата?

Аюи измъкна два ръчни бокса от джоба си и подаде единия на Бийти.

— Гледай да не го загубиш — каза той. — Трябва после да ги върнем в музея на примитивизма.

— Добре. Слага се на ръката, нали? О, да, ясно.

Те платиха и побързаха да излязат.

Брайн реши да се разходи към пристанището, за да успокои нервите си. Видът на големите кораби, пристанали спокойно в доковете си, винаги го успокояваше. Той тръгна уверено, опитвайки се да разбере какво му се бе случило.

Тези гласове в главата му...

Наистина ли губеше разума си? Един чичо от страна на майка му бе прекарал последните си години в лудница. Необратима меланхолия. Дали няма някой експлозивен фактор, който да се развива тайно и в него?

Той спря и погледна носа на един огромен кораб. „Тезей“.

Накъде ли отива? Може би в Италия. Той помисли за синьо небе, блестящо слънце, вино и почивка. Тези неща никога няма да му принадлежат. Работа, непрекъснатата работа. Това беше животът, който бе избрал. Дори и ако това означаваше да загуби ума си, той щеше да продължи да работи под стоманеносивото небе на Ню Йорк.

Но защо, запита се. Та той бе сравнително богат. Работата му можеше да се погрижи сама за себе си. Какво можеше да го спре, ако пожелаеше да се качи на този кораб, да изостави всичко, да прекара една година на слънце?

Когато осъзна, че *нищо* не го спира, той се изпълни с радост. Зависеше единствено от себе си. Беше упорит, силен мъж. Ако имаше сили да успее в бизнеса, имаше ги и за да го изостави, да зареже всичко и да се махне.

— По дяволите Бакстър! — каза си той.

Разумът му беше по-важен от всичко. Той *ще* се качи на този кораб веднага, ще изпрати телеграма на съдружниците си от морето, ще им каже...

Двама мъже вървяха към него по пустата улица. Той позна единия по златистокафявите полинезийски черти.

— Господин Брайн? — попита другият, строен мъж с рошава кестенява коса.

— Да? — каза Брайн.

Полинезиецът без предупреждение го обгърна с ръце, а другият се нахвърли върху му с юмрук, който просветна в златисто!

Напрегнатите нерви на Брайн реагираха веднага. По време на Втория световен кръстоносен поход той бе Неукротим рицар. Сега, години по-късно, всичките му условни рефлексии бяха запазени. Той избегна удара на буйнокосия и удари с лакът в стомаха полинезиеца. Мъжът изстена и хватката му се отпусна за миг. Брайн се освободи.

Той удари полинезиеца с опакото на ръката си в нервния възел на врата. Човекът падна, като се мъчеше да си поеме дъх. В същото време буйнокосият се нахвърли върху него и го заудря с обвития си в месинг юмрук.

Брайн се отдръпна, но не успя напълно, получи силен удар в слънчевото сплитане и остана без дъх. Периферното му зрение потъмня. Получи нов удар и падна, като едва не загуби съзнание. Но врагът му допусна грешка.

Буйнокосият се опита да го довърши с ритник, но не знаеше да рит. Брайн го хвана за крака и дръпна. Загубил равновесие, мъжът падна върху паважа и удари главата си.

Брайн се изправи залитайки и задъхан. Полинезиецът се бе прострял на пътя със зачервено лице и правеше немощни движения като за плуване с ръце и крака. Другият мъж лежеше неподвижно и от косата му бавно се точеше струйка кръв.

Би трябвало да докладва за този инцидент в полицията, помисли Брайн. Но ако бе убил буйнокосия? Ще бъде обвинен най-малкото в убийство. Пък и Благородният лейтенант ще докладва предишното му особено държание.

Той се огледа. Никой не бе видял инцидента. Най-добре беше просто да се махне. Нека нападателите му да докладват, ако искат.

Сега нещата започнаха да си идват по местата. Тези мъже трябва да са били наети от някой от многото му съперници в бизнеса, които също се опитваха да се съюзят с Бен Бакстър. Даже и гласът в главата му трябва да беше някакъв хитър номер.

Е, нека се опитат да го спрат! Все още задъхан, той тръгна към офиса на Бен Бакстър.

Сега всичките мисли за пътуване до Италия бяха забравени.

— Добре ли си? — попита един глас някъде отгоре.

Бийти бавно дойде в съзнание. За една кратка тревожна секунда той помисли, че му е счупен черепът. Но като го пипна леко, реши че все още е цял.

— С какво ме удари той? — попита.

— Мисля, че сам се удари в паважа — каза Аюи. — Извинявай, че не можах да ти помогна. Той ме отстрани преди това.

Бийти седна и хвана главата си с ръце. Болеше го силно.

— Какъв бияч!

— Подценихме го — каза Аюи. — Той трябва да е обучаван някъде. Мислиш ли, че ще можеш да ходиш?

— Мисля — отвърна Бийти и позволи на Аюи да му помогне да се изправи. — Колко е часът?

— Близо един. Срещата му е в един и тридесет. Може би ще можем да го спрем пред кабинета на Бакстър.

След пет минути те хванаха такси, което да ги закара бързо до сградата на Бакстър.

Администраторката бе млада и красива и зяпна, когато влязоха. Те бяха успели да почистят малко дрехите си в таксито, но изглеждаха доста зле. Бийти имаше някаква импровизирана превръзка на главата си, а лицето на Аюи зеленееше.

— Какво искате? — попита администраторката.

— Мисля, че господин Бакстър има среща с господин Брайн в един и тридесет — каза Аюи с най-служебния глас, който успя да измъдри.

— Да...

Часовникът на стената показваше един часа и седемнадесет минути.

— Ние трябва да видим господин Брайн преди да влезе — продължи Аюи. — Много е спешно. Така че, ако нямате нищо против, ние ще го почакаме тук.

— Можете да чакате — отговори момичето. — Но господин Брайн вече влезе.

— Но часът още не е един и половина!

— Господин Брайн дойде по-рано и господин Бакстър реши да го приеме веднага.

— Трябва да говоря с него — каза Аюи.

— Заповядано ми е да не ги безпокоя — отвърна изплашено момичето и пръстът му се насочи към един бутон върху бюрото.

Аюи знаеше, че с този бутон тя вероятно ще повика помощ. Човек като Бакстър сигурно има охрана по всяко време. Срещата вече се провеждаше и той не посмя да я прекъсне. Може би предишните му действия все пак бяха променили течението на събитията. Имаше известна вероятност. Брайн, който се намираще в този кабинет, беше различен човек. Човек, разтревожен от приключенията, които бе преживял сутринта.

— Добре — каза Аюи на администраторката. — Ние просто ще останем тук и ще изчакаме.

Бен Бакстър бе нисък, здрав мъж с широки гърди. Бе напълно плешив и очите му зад златното пенсне бяха безизразни. Костюмът му беше строг и на ревера му блестеше перлено-рубинената емблема на Камарата на лордовете на Уол стрийт.

Брайн бе говорил вече половин час, бе разпръснал документите по бюрото на Бакстър, споменавал цифри и тенденции, предсказвал бъдещи действия. Сега се потеше от нетърпение, чакайки Бакстър да каже думата си.

— Хммм — промълви Бакстър.

Брайн чакаше. Слепоочията му пулсираха от постоянна, тъпа болка и стомахът му се бе свил на възел. Бяха минали години, откакто бе влизал яростен в битка. Сега бе отвикнал. Надяваше се, че ще успее да се контролира, докато завърши срещата.

— Условието, които предлагате — каза Бакстър, — са просто абсурдни.

— Господине?

— Казах абсурдни, господин Брайн. Вие може би не чувате добре?

— Чувам — каза Брайн.

— Чудесно. Тези условия, които предлагате, могат да бъдат добри между две фирми с еднакви капитали. Но при нас случаят е съвсем друг, господин Брайн. И се предполага, че компания като вашата не може да предлага подобни условия на „Бакстър Ентърпрайзис“.

Очите на Брайн потъмняха. Той бе чувал, че Бакстър обижда хората. То не бе нещо лично, напомни си той. Просто бизнес маневра, която той самият често използва. Трябваше да го приеме точно така.

— Позволете да ви припомня ключовото значение на гората, която ми предлагат. С достатъчна капитализация, ние можем да увеличим многократно печалбите, да не говорим за...

— Надежди, мечти, обещания — въздъхна Бакстър. — Може би все пак имате нещо реално? Засега обаче не виждам такова нещо.

„Това е бизнес — напомни си Брайн. — Той иска да ме подкрепи... Сигурен съм. Очаквах, че ще намали цената при пазарлъка. Естествено е. Той просто иска да промени условията в своя полза. Това не е лично отношение...“

Но на Брайн му се бяха случили твърде много неща в един и същи ден. Червендалестият кръстоносец, гласът в ресторанта краткотрайната му мечта за свобода, боят с двамата мъже... Той разбра, че няма да може да понесе нещо повече.

— Предлагам ви, господин Брайн, да направите една по-скромна оферта — каза Бакстър. — Съобразена със скромното състояние на вашата фирма.

„Той ме изпитва“ — помисли Брайн. Но това му дойде вече в повече. Той беше не по-малко благороден по рождение от Бакстър. Как си позволяваше този човек да се отнася така с него?

— Господине — каза той със стиснати устни. — Аз си направих изводите.

— Какво? — попита Бакстър и на Брайн му се стори, че вижда в очите му насмешка. — Какви изводи сте си направили?

— От вашите твърдения, господине, и начина, по който ги изрекохте. Предлагам ви да се извините.

Брайн се бе изправил и чакаше. Главата вече го болеше направо нечовешки и стомахът му отказваше да се отпусне.

— Не виждам за какво трябва да се извинявам, господине — отговори му Бакстър. — И не виждам защо трябва да работя с човек, който не може да сдържа нервите си при един обикновен служебен разговор.

„Той е прав — помисли Брайн. — Аз би трябвало да му се извиня.“ Но не можеше да се спре.

— Предупреждавам ви, че трябва да ми се извините, господине! — отчаяно произнесе той.

— Вижте, не можем да работим по този начин — каза Бакстър. — Честно казано, господин Брайн, всъщност се надявах, че ще работя с вас. Ще се опитам да говоря спокойно, ако и вие се опитате да се държите по подходящ начин. Препоръчвам ви да оттеглите искането си за извинение и да продължим нататък.

— Не мога! — възкликна Брайн, който всъщност страстно желаше да би могъл.

Бакстър изправи ниското си мощно тяло. Той излезе иззад бюрото с потъмняло от ярост лице.

— Тогава се махай отук, нахално младо псе! Махай се, за да не ми се наложи да те изхвърля, глупак такъв! Махай се!

Брайн, който наистина искаше да може да се извини, си спомни червендалестия кръстоносец и двамата си нападатели. Нещо в него се скъса. Той замахна с цялата сила и тежест на тялото си.

Юмрукът му удари Бакстър във врата и го накара да се строполи върху бюрото. Бакстър се удари и падна на пода с безсмислен поглед.

— Съжалявам! — извика Брайн. — Извинявам се! Извинявам се! Той коленичи до Бакстър.

— Добре ли сте, господине? Наистина съжалявам. Извинете ме...

С част от ума си, разсъждаваща съвсем хладнокръвно, той разбра, че се намира в неразрешима ситуация. Желанието му за действие бе точно толкова силно, колкото и желанието да се извини. И той бе разрешил дилемата, като бе извършил почти едновременно и

двете неща по обикновения двойствен начин. Бе ударил, а *след това* се бе извинил.

— Господин Бакстър? — извика отново той.

Лицето на Бен Бакстър се бе отпуснало и от крайчеца на устните му се проточи капка кръв. После Брайн забеляза, че главата на Бакстър е извърната по особен начин спрямо тялото му.

— О... — изпъшка Брайн.

Бе служил три години в ордена на Неукротимите рицари. И това не бе първият пречупен врат, който виждаше.

II.

Сутринта на 12 април 1959 година Нед Брайн се събуди, изми се и се облече. В 1,30 часа този следобед му предстоеше среща с Бен Бакстър, президент на „Бакстър индъстрийз“. Цялото бъдеще на Брайн зависеше от резултатите от тази среща. Ако успееше да получи подкрепата на гигантските предприятия на Бакстър, и то при подходящи условия...

Брайн беше висок, тъмен, красив мъж на тридесет и шест години. Във внимателно спокойните му очи проблясваше намек за дълбока благост, а чувствителните му устни намекваха за неотменна благочестивост. Движенията му имаха свободната грация на човек, който добре познава своята същност.

Беше почти готов за излизане. Той взе под мишница молитвената си палка и пъкна в джоба си книжката „Пътеводител в добротата“ от Норстед. Никога не се движеше без този незаменим справочник.

Накрая той постави на ревера си украсението, изобразяващо сребърна луна, което показваше ранга му. Брайн беше въздържател втори клас на западната будистка конгрегация и си позволяваше да показва внимателно прикрита гордост от този факт. Някои хора го смятаха твърде млад за задълженията на проповедник. Но трябваше да се съгласят, че Брайн носеше прерогативите и изискванията на службата си с достойнство, доста впечатляващо за годините му.

Той заключи апартамента си и се запъти към асансьора. Там чакаше малка тълпа, състояща се предимно от западни будисти, но имаше също и двама ламаисти. Всички му сториха път, когато дойде асансьорът.

— Приятен ден, братко Брайн — каза операторът, когато асансьорът тръгна надолу.

Брайн наклони с няколко сантиметра главата си в обикновения скромнен отговор към член на паството. Бе дълбоко замислен за Бен Бакстър. Но с крайчеца на окото си забеляза една от пътуващите с асансьора — стройна, красива, чернокоса жена с продълговато

златисто лице. Индийка, помисли си Брайн, и се зачуди какво ли прави такава жена в жилищната му сграда. Той познаваше останалите наематели, макар че не бе толкова нескромен, че да го показва.

Асансьорът пристигна във фоайето и Брайн забрави за индийката. Днес имаше да мисли за други неща. Имаше известни проблеми, свързани с Бен Бакстър, проблеми, които се надяваше да разреши преди срещата. Той излезе навън в неприветливата сива априлска утрин и реши да отиде до кафенето „Златният лотос“, за да закуси.

Беше 10,25 часа, сутринта.

— Бих могла да остана тук завинаги и да дишам този въздух — каза Джана Чандрагор.

Лан II се усмихна леко.

— Може би ще можем да го дишаме и в наше време. Как ти се вижда той?

— Самодоволен и самонадеян — каза тя. Те вървяха на половин пресечка подир Брайн. Нямаше начин да изпуснат от поглед високата и стройна фигура на Брайн дори и по претъпканите сутрин нюйоркски улици.

— Той определено те *изгледа* в асансьора — каза Лан II.

— Знам — усмихна се тя. — Той е доста красив, не мислиш ли?

Лан II повдигна вежди, но не каза нищо. Те продължиха да го следят, забелязвайки, че тълпата се разделяше от уважение към ранга на Брайн. Тогава се случи.

Брайн вървеше замислен и се блъсна в един пълен, червендалест мъж, който бе облечен в жълтата роба на западнобудистки свещеник.

— Моите извинения, че наруших медитацията ти, млади братко — каза свещеникът.

— Грешката бе изцяло моя, отче — отвърна Брайн. — Защото е писано: „Младите трябва да знаят пътя си.“

Свещеникът поклати глава.

— В младостта почива мечтата за бъдещето — каза той. — А старостта трябва да ѝ отстъпи.

— Старостта ни води и насочва по Пътя — възпротиви се леко, но настоятелно Брайн. — Писанието го казва съвсем ясно.

— Ако приемаш старостта — отвърна с леко стиснати устни свещеникът, — тогава приеми и това, на което тя те учи: младостта трябва да върви напред! Ако обичаш, недей да ми противоречиш, скъпи братко.

С внимателно прикрити очи Брайн се поклони дълбоко. Свещеникът му се поклони в отговор и всеки от двамата продължи по пътя си.

Брайн тръгна по-бързо, стиснал в ръка молитвената палка. Свещеникът бе постъпил точно като такъв. Бе използвал възрастта си в подкрепа на аргументите си в полза на младостта. В западния будизъм имаше някои странни противоречия, но в момента те не интересуваха Брайн.

Той влезе в кафенето „Златният лотос“ и седна на една маса в дъното. Погали с пръст сложната резба на молитвената палка и усети как ядът го напуска. Почти веднага възстанови онова спокойно и ненарушимо единство на разум и чувства, толкова жизненоважно за Добротата.

Сега бе време да си помисли за Бен Бакстър. Все пак човек трябваше да изпълнява и временните си задължения със същото упорство, както и религиозните. Когато погледна часовника си, видя, че е почти единадесет. След два часа и половина той щеше да бъде в кабинета на Бакстър и...

— Поръчката ви, господине? — попита го един сервитьор.

— Чаша вода и малко сушена риба, ако обичате — каза Брайн.

— Пържени картофи?

— Днес е Визия. Не е разрешено — прошепна тихо Брайн.

Сервитьорът пребледня, преглътна и каза:

— Да, господине, извинете. — Той побърза да се отдалечи.

Не биваше да го карам да се чувства смешен, помисли си Брайн. Просто трябваше да откажа картофите. Дали да не му се извиня?

Той реши, че така ще го притесни още повече. Затова Брайн решително прогони тази мисъл от ума си и се съсредоточи върху Бен Бакстър. С помощта на Бакстър за предложената на Брайн гора и с неговите възможности нямаше начин...

Той изведнъж усети, че на съседната маса става нещо. Обърна се и видя жената със златистото лице, която плачеше горчиво, скрила лице в малка дантелена кърпичка. Беше същата, която бе видял по-

рано в жилищния си блок. До нея седеше един дребен възрастен мъж с мъдро лице, който напразно се опитваше да я успокои.

Докато хлипаше, жената погледна отчаяно към Брайн. При това положение един Въздържател можеше да стори само едно.

Той отиде до масата им.

— Извинете за намесата ми — каза той. — Не можеше да не забележа тревогата ви. Може би сте чужденци в града. С какво бих могъл да ви помогна?

— Никой не може да ни помогне! — изстена жената.

Възрастният мъж сви отчаяно рамене.

Брайн се поколеба, а после седна до масата им.

— Кажете ми — помолите той. — Няма нерешими проблеми. Писано е, че през всеки гъсталак има път и пътека из най-стръмната планина.

— Истината казваш — съгласи се старецът. — Но понякога човешкият крак не може да достигне края на пътеката.

— В такива случаи всеки помага с каквото може и така изпълнява дълга си — отвърна Брайн. — Кажете ми вашия проблем. Аз ще ви бъда в помощ с всичко, което ми е във възможностите.

Всъщност това беше повече, отколкото се изискваше от един въздържател. Пълното отдаване в услуга на ближния бе задължение на по-висшестоящите свещеници. Но Брайн бе привлечен от тъгата и красотата на жената и думите излязоха от устата му, преди да ги е обмислил.

— В сърцето на младия има сила — цитира старецът. — И лек за изморените ти ръце. Но кажете ми, господине, вие вярвате ли в религиозната толерантност?

— Напълно! — отвърна Брайн. — Това е едно от основните правила на западния будизъм.

— Много добре. Тогава знайте, господине, че дъщеря ми Джана и аз сме от Лхаграма в Индия, където служим на превъплъщението на Даритрия от Космическата религия. Дойдохме в Америка с надеждата да основем малък храм. За съжаление схизматиците на вярата в превъплъщението на Марии бяха пристигнали преди нас. Дъщеря ми трябва да се върне у дома си. Но животът ни постоянно е подложен на опасност от страна на тези фанатици, които са се заклели да унищожат вярата в Даритрия.

— Но тук животът ви не би могъл да бъде в опасност! — възкликна Брайн. — Особено в центъра на Ню Йорк.

— Тук повече от където и да било другаде — каза Джана. — Защото тълпите са многобройни и са маскировка за убийците.

— Във всеки случай аз няма да живея дълго — каза спокойно старецът. — Трябва да остана тук и да довърша работата си. Така ми е писано. Но бих желал дъщеря ми да се завърне в безопасност у дома си.

— Няма да си тръгна без теб! — изплака Джана.

— Ще сториш, както ти казвам! — настоя старецът.

Джана кротко отклони поглед от стоманено черните му очи. Възрастният мъж се обърна към Брайн.

— Господине, днес следобед един кораб заминава за Индия. Дъщеря ми се нуждае от мъж. Един наистина силен, истински мъж, който да я направлява и пази, и да я заведе до дома. Моето богатство ще отиде в ръцете на човека, който изпълни този свещен дълг вместо мен.

— Трудно ми е да повярвам — заговори Брайн. — Сигурен ли сте...

Като че ли в отговор на това старецът измъкна малка кожена торбичка от джоба си и изсипа съдържанието ѝ върху покривката на масата. Брайн не беше познавач на скъпоценности, макар да бе се занимавал известно време с това като офицер по религиозно обучение по време на Втория световен джихад. Въпреки това той бе сигурен, че е виждал благородния огън на рубини, сапфири, диаманти и смарагди.

— Ваши са — каза старецът. — Занесете ги в бижутерски магазин. След като ви потвърдят стойността им, може би ще повярвате и в останалата част от разказа ми. Или ако това не е достатъчно доказателство...

От другия си джоб той извади дебел портфейл и го подаде на Брайн. Когато го отвори, Брайн видя, че е пълен с едри банкноти.

— Всяка банка ще ви потвърди *тяхната* стойност — каза старецът. — Не, моля ви, настоявам. Задръжте всичко. Повярвайте ми, това е само част от онова, с което бих желал да ви възнаградя за това, че ме дарявате със свещеното си доверие.

Това бе главозамайващо. Брайн се опита да си напомни, че скъпоценните камъни биха могли да са много добра имитация, а

банкнотите — идеално фалшифицирани. Но знаеше, че не е така. Те бяха истински. И ако това богатство, дадено му с такава лекота, е истинско, тогава защо и останалата част от разказа да не е вярна?

Нямаше да бъде за пръв път в реалния живот да се случи нещо от приказките. Та нали „Книгата на златните отговори“ е пълна с подобни случки? Той погледна красивата тъжна жена със златист тен. Обхвана го огромно желание да даде радост на тези прекрасни черти, да накара трагично извитата уста да се усмихне. А по начина, по който тя го гледаше, Брайн предполагаше нещо повече от обикновен интерес, с който човек дарява своя пазител.

— Господине! — изплака старецът. — Възможно ли е вие... Вие да се съгласите...

— Ще го направя — каза Брайн.

Старецът потупа ръката на Брайн. Джана просто го погледна, но той имаше чувството, че е попаднал в горещата ѝ прегръдка.

— Вие трябва да тръгнете веднага — каза бързо старецът. — Хайде, нямаме време за губене. Даже и сега врагът се промъква из сенките.

— Но дрехите ми...

— Това няма значение. Аз ще ви осигуря всичко необходимо.

— ...И приятелите, служебните срещи. Почакайте! Почакайте минутка!

Брайн си пое дълбоко дъх. Приключенията на Харун-ал-Рашид го привличаха, но те трябваше да бъдат предприети разумно.

— Днес следобед имам бизнес среща — каза Брайн. — Трябва да отида. След това съм напълно на вашите услуги.

— Но опасността за Джана е толкова огромна! — извика старецът.

— Уверявам ви, че ще бъдете в пълна безопасност. Можете даже да ме придружите на срещата. Или още по-добре, тъй като имам братовчед в полицията, съм сигурен, че ще мога да ви уредя телохранител...

Джана извърна красивото си лице от него.

— Господине, корабът тръгва в един часа следобед — каза старецът — Точно в един.

— Тези кораби пътуват почти всеки ден — увери го Брайн. — Нека се качим на следващия. Тази среща ми е много важна.

Жизненоважна, ако мога така да се изразя. Работил съм години, за да мога да я уредя. Имам работа, служители, съдружници. Заради тях аз трябва да отида на тази среща.

— Работата пред живота — с горчивина произнесе старецът.

— Вие ще бъдете добре — увери го Брайн. — Написано е и вие го знаете, че звярът в джунглата се бои от стъпката...

— Знам какво е писано. Знакът на смъртта ще бъде изписан с големи букви върху моето чело и върху това на дъщеря ми, ако не ни помогнете веднага. Тя ще бъде в каюта 2А на кораба „Тезей“. Съседната каюта 3А ще бъде вашата. Корабът тръгва в един часа днес следобед. Ако вие цените нейния живот, ще бъдете там.

Старецът и дъщеря му станаха, платиха и излязоха, без да обръщат внимание на молбите на Брайн да го послушат. Когато излязоха от вратата, Джана се извърна за миг и го погледна.

— Сушената ви риба, господине — каза сервитьорът. Той се бе надвесил и се готвеше да поднесе храната.

— По дяволите рибата! — извика Брайн. — О, извинете, извинете — продължи замаяно той и погледна изплашения сервитьор. — Вие не сте виновен.

Той плати, като остави сериозен бакшиш за келнера и побърза да излезе. Имаше да мисли за много неща.

— Енергията, която употребих за тази сцена, трябва да ми е коствала поне десет години от живота — оплака се Лан II.

— Но ти достави удоволствие — усмихна му се Джана Чандрагор.

— Вярно, вярно — призна Лан II, като кимаше буйно. Той отпи вино от чашата, която му бе донесъл в каютата стюардът. — Сега въпросът е... Дали той ще се откаже от срещата си с Бакстър и ще дойде.

— Той като че ли ме хареса — каза Джана.

— Което показва, че има отличен вкус.

Тя подигравателно наклони глава.

— Но пък и тази история! Необходимо ли беше да я правиш да изглежда чак толкова... толкова зловеща?

— Абсолютно необходимо. Брайн е силен и целенасочен мъж, но има романтична жилка. Нищо, освен една приказка, но такава, че да съответства на най-съкровенията му мечта, не би могло да го отклони от задълженията му.

— Може би дори и приказката няма да успее — замислено произнесе Джана.

— Ще видим — каза Лан II. — Лично аз вярвам, че ще дойде.

— Аз обаче не.

— Ти подценяваш привлекателността си и възможностите си за очароване, скъпа. Почакай и ще видиш.

— Нямам друг избор — каза Джана и се облегна в креслото.

Часовникът на палубата показваше 12,42 часа.

Брайн реши да се разходи по кея, за да успокои нервите си. Видът на големите кораби, легнали спокойно и стабилно в доковете си, винаги го успокояваше. Той тръгна целенасочено напред, опитвайки се да разбере какво точно му се бе случило.

Това прекрасно натъжено момиче...

Но как да се отклони от дълга си, как да не завърши усилията, положени от верните му чиновници, като се срещне днес следобед с Бен Бакстър?

Той спря и погледна кърмата на един огромен кораб. „Тезей“.

Помисли си за Индия, за синьото ѝ небе, блестящо слънце, вино, почивка. Тези неща никога нямаше да му принадлежат. Работа, непрекъснати усилия, това бе животът, на който се бе посветил. Дори и ако това означаваше да загуби най-красивата жена в света, той ще продължи да работи под стоманено сивото небе на Ню Йорк.

Но защо, запита се той и докосна кожената торбичка в джоба си. Беше сравнително богат. Бизнесът му можеше да се погрижи и сам за себе си. Какво можеше да го спре да се качи на този кораб, да изостави всичко, да прекара една година на слънце?

Изпълни го радост, когато осъзна, че *нищо* не го спира. Той беше самостоятелен, силен, решителен. Ако имаше вярата и желанието да успее в бизнеса, той имаше вярата и желанието да го изостави, да напусне всичко и да последва желанието на сърцето си.

— По дяволите Бакстър — каза си той. Безопасността на момичето беше по-важна от всичко. Той *ще* се качи на този кораб и то

веднага, ще изпрати телеграма от морето на съдружниците си, ще им каже...

Решението бе взето. Той се извърна, тръгна към стълбата и решително се изкачи по нея.

Един офицер на борда му се усмихна.

— Името ви, господине? — попита той.

— Нед Брайн.

— Брайн, Брайн — офицерът проверяваше по списъка си. Като че ли не... О, да, ето. Да, господин Брайн. Вие сте на палуба „А“, каюта номер 3. Позволете да ви пожелаая приятно пътуване.

— Благодаря — отвърна Брайн и погледна часовника си. Той показваше един без петнадесет. — Между другото, кога тръгва корабът? — попита той офицера.

— В четири и тридесет точно, господине.

— Четири и тридесет ли? Сигурен ли сте?

— Напълно, господин Брайн.

— Но на мен ми казаха, че тръгва в един.

— Така бе първоначалният график, господине. Но обикновено часът на отплаването се забавя с няколко часа. После наваксваме закъснението в морето.

Четири и половина! Да, той има достатъчно време! Може да се върне, да се срещне с Бен Бакстър и пак да дойде навреме, за да хване кораба! Така и двата проблема ще бъдат разрешени!

Като благославяше шепнешком чудната си, но благосклонна съдба, Брайн се обърна и затича обратно към кея. Той имаше късмет да хване веднага едно такси.

Бен Бакстър бе нисък, солиден мъж с широки гърди. Беше напълно плешив и очите зад златното му пенсне гледаха безизразно. Костюмът му беше строг и на ревера му бе забодена малката перлено-рубинена емблема на Скромните служители на Уол стрийт.

Брайн бе говорил половин час, споменавайки тенденции, предсказани размествания. Сега се потеше в очакване и чакаше какво ще каже Бакстър.

— Хммм — каза Бен Бакстър.

Брайн чакаше. Пулсът му биеше силно, а празният му стомах бе започнал да се бунтува. Половината от мислите му бяха насочени към скорошното отплаване на „Тезей“. Искаше да свърши тази среща и да се качи на борда.

— Условиата за обединяването, които поставяте, са доста удовлетворителни — каза Бакстър.

— Господине? — затаи дъх Брайн.

— Задоволителни, казах. Да не би да имате затруднения със слуха, братко Брайн?

— Не, особено при такива новини като тази — ухили се Брайн.

— Нашето сътрудничество — продължи с усмивка Бакстър — обещава велико бъдеще и за двамата ни. Аз съм пряк човек, Брайн, и искам да ти кажа направо. Харесва ми начинът, по който си се справил с наблюденията и данните. И още повече ми харесва начинът, по който проведе тази среща. Освен това ми харесваш като човек. И съм много щастлив да вярвам, че нашето сътрудничество ще процъфтява.

— Искрено се надявам, че ще бъде така, господине.

Те си стиснаха ръцете.

— Моите адвокати ще подготвят документите — каза Бакстър. — Всичко ще бъде в съответствие с този разговор. До края на тази седмица ще ги получиш.

— Прекрасно — Брайн се поколеба, като се чудеше дали да каже на Бакстър, че отива в Индия. Реши да не казва. Лесно ще уреди получаването на документите на „Тезей“, където би могъл да уточни последните детайли и по международната телефонна линия. Няма да отсъства чак толкова дълго. Само докато заведе момичето живо и здраво до дома му. После ще се върне със самолет.

Те си размениха още няколко любезности, отново си стиснаха ръцете и Брайн се обърна да си ходи.

— Много красива молитвена палка — каза Бакстър.

— Моля? О, да — усмихна се Брайн. — Получих я тази седмица от Синкянг. Там правят най-добрите молитвени палки според моето незначително мнение.

— Знам. Могат ли да я погледна?

— Разбира се. Но ви моля да внимавате. Отваря се много бързо.

Бакстър взе сложно резбованата молитвена палка и натисна дръжката. От другия край изскочи острие и леко го драсна по ръката.

— *Настина* е бърза — каза Бакстър. — Никога не съм виждал такава.

— Порязахте ли се?

— Само драскотина. Красива инкрустация има това острие.

Те поговориха няколко минути за тройното значение на острието на ножа в западния будизъм и за последното развитие на спиритическия център в Синкянг. После Бакстър внимателно затвори молитвената палка и я върна на Брайн.

— Наистина красиво нещо. Отново ти пожелавам приятен ден, братко Брайн, и...

Бакстър млъкна наполовината на изречението. Устата му беше отворена и той като че ли гледаше в една точка точно зад главата на Брайн. Брайн се обърна, но не видя нищо освен стената. Когато се извърна отново, чертите на Бакстър се бяха отпуснали и в ъглите на устата му се бе събрала пяна.

— Господине! — извика Брайн.

Бакстър се опита да заговори, но не успя. Той направи две несигурни крачки напред и падна на пода.

Брайн връхлетя в кабинета на администраторката.

— Извикайте лекар! Бързо! Бързо! — извика той на изплашеното момиче. После изтича отново при Бакстър.

Той виждаше първия в Америка случай на болест, предизвикана от мутирал вирус, която щеше да бъде наречена синкянгска чума. Пренесена със стотици заразени молитвени палки, тя щеше да премине като светкавица през Ню Йорк и да остави милиони мъртъвци подире си. Само след седмица симптомите на синкянгската чума щяха да бъдат познати по-добре от тези на шарката.

Но Брайн виждаше първия случай.

Той с ужас гледаше силния, ябълковозелен блясък, който излъчваха ръцете и лицето на Бакстър.

III.

Сутринта на 12 април 1959 година Нед Брайн се събуди, изми се и се облече. В 1,30 часа този следобед му предстоеше среща с Бен Бакстър, президент на „Бакстър индъстрийз“. Цялото бъдеще на Брайн зависеше от резултатите от тази среща. Ако успееше да получи подкрепата на гигантските предприятия на Бакстър, и то при подходящи условия...

Брайн беше висок, тъмен, красив мъж на тридесет и шест години. Във внимателно спокойните му очи проблясваше намек за грижливост, а спокойните устни намекваха за дълбок разум и готовност към компромис. Движенията му имаха свободната сигурност на човек, който добре познава мястото си в света.

Беше почти готов за излизане. Той взе под мишница чадъра си и пъкна в джоба си книжката „Убийство в метрото“. Никога не излизаше без някое хубаво криминале.

Накрая той постави на ревера си малката ониксова игла на Комодор от Клуба на океанските пътешественици. Някои хора го смятаха твърде млад за подобна чест. Но трябваше да се съгласят, че Брайн носеше прерогативите и изискванията на службата си с достойнство, доста впечатляващо за годините му.

Той заключи апартамента си и се запъти към асансьора. Там чакаше малка тълпа, състояща се предимно от собственици на малки магазинчета, но имаше също и двама бизнесмени.

— Приятен ден, господин Брайн — каза операторът, когато асансьорът тръгна надолу.

— Надявам се да е такъв — отвърна Брайн, дълбоко замислен за Бен Бакстър. С крайчеца на окото си забеляза един от пътуващите с асансьора, огромен рус викинг, който разговаряше със слаб, полуплешив човек. Брайн се зачуди какво ли правят те в жилищната му сграда. Той познаваше останалите наематели, макар че не бе живял достатъчно дълго в сградата, че да се сприятели с тях.

Асансьорът пристигна във фоайето и Брайн забрави за викинга. Днес имаше да мисли за други неща. Имаше известни проблеми, свързани с Бен Бакстър, проблеми, които се надяваше да разреши преди срещата. Той излезе навън в неприветливата сива априлска утрин и реши да отиде до „Чайлдс“, за да закуси.

Беше 10,25 часа, сутринта.

— Какво мислиш? — попита доктор Свег.

— Изглежда ми доста обикновен — отвърна Едуин Джеймс. — Даже ми се струва човек, с когото можеш да се разбереш. Ще видим.

Те следваха Брайн на половин пресечка. Нямаше начин да загубят високата му изправена фигура дори и в сутрешната блъсканица на Ню Йорк.

— Със сигурност не съм човек, който би препоръчал насилие — каза доктор Свег. — Но този път... Защо не го ударим по главата и да приключим с цялата работа?

— Този метод бе избран от Аюи и Бийти. Госпожица Чандгор и Лан II решиха да използват подкуп. Ние сме длъжни да опитаме с убеждение.

— Но я си представи, че не можем да го убедим. Тогава какво?

Джеймс повдигна рамене.

— Не ми харесва тази работа — продължи доктор Свег.

Следвайки го на половин пресечка, те видяха как Брайн се сблъсква с един дебел, червендалест бизнесмен.

— Извинете — каза Брайн.

— Извинете — отвърна пълният бизнесмен.

Те си кимнаха взаимно и се разделиха.

Брайн влезе в „Чайлдс“ и седна зад една празна маса в дъното. Сега беше време да помисли за Бен Бакстър и за най-добрия начин да разговаря с него...

— Поръчката ви, господине? — попита го един сервитьор.

— Пържени яйца, препечен хляб, кафе — каза Брайн.

— Пържени картофи?

— Не, благодаря.

Сервитьорът бързо се отдалечи. Брайн се замисли за Бен Бакстър. С финансовата и политическата подкрепа на Бакстър в

сделката с горите, нямаше начин...

— Извинете, господине — каза един глас. — Може ли да поговорим?

Брайн вдигна поглед и видя русия мъж и дребния му приятел, които бе забелязал в асансьора.

— За какво?

— Нещо от изключителна важност, господине — отвърна дребният мъж.

Брайн погледна часовника си. Беше почти единадесет часа. Имаше още два часа и половина до срещата си с Бакстър.

— Разбира се, заповядайте — покани ги той. — Какво имате предвид?

Мъжете се спогледаха и се усмихнаха притеснено. Накрая дребният се изкашля.

— Господин Брайн — заговори той. — Аз съм Едуин Джеймс. Това е моят съдружник доктор Свег. Ще ви разкажем една странно звучаща история, която се надявам да изслушате докрай, без да ни прекъсвате. След това ще ви покажем известни доказателства, които не знам дали ще ви убедят или не в истинността на разказа.

Брайн се намръщи, чудейки се какви ли мошеници е срещнал, но двамата мъже бяха облечени добре и говореха спокойно.

— Добре, започвайте — каза той.

Един час и двадесет минути по-късно Брайн казваше:

— Ооо! Това е доста странно!

— Знам — отвърна извинително доктор Свег. — Нашите доказателства...

— ... са впечатляващи. Позволете ми да видя отново последната играчка.

Свег му го подаде. Брайн погледна с уважение малкия блестящ предмет.

— Момчета, ако нещо с такива размери може наистина да топли и изстудява такива количества... Електрическите компании биха дали няколко милиарда, за да го притежават!

— Това е продукт на нашите технологии — каза главният програмист Джеймс. — Както и останалите предмети. С изключение

на мотрифайъра те са разработки по права линия и подобрения на такива, направени във ваше време.

— А този водолатор. Прекрасен, прост и евтин начин за получаване на прясна вода от морето — той погледна към двамата мъже. — Възможно е, разбира се, тези предмети да са фалшификати.

Доктор Свег повдигна вежди.

— Но аз не съм съвсем бос в науката. Дори и да са фалшификати, те са точно толкова авангардни, колкото и истинските. Май че ме уговорихте, хора от бъдещето! Добре, добре!

— Значи приемате онова, което ви казахме за вас? — попита Джеймс. — И за Бен Бакстър и начина за избиране на линията на времето?

— Ами... — Брайн се замисли дълбоко. — С известни колебания.

— А ще отмените ли срещата си с Бакстър?

— Не знам.

— Господине?

— Казах ви, не знам. Ама вие сте много нахални — каза ядосано Брайн. — Аз съм работил като роб на галера, докато постигна тази си цел. Тази среща е най-големият шанс, който съм имал или някога ще имам. А вие искате да се откажа от всичко заради някакво си мъгляво предсказание...

— Предсказанието не е мъгляво — каза Джеймс. — То е много ясно и съвсем точно.

— Вижте, в тази работа са забъркани и други хора. Не съм само аз. Имам си бизнес, служители, съдружници, акционери. И заради тях също трябва да проведе тази среща.

— Господин Брайн — намеси се Свег. — Разберете, че тук са заложили много по-големи проблеми!

— Да, разбира се — тъжно изрече Брайн. — Ами какво е станало с другите две групи, за които ми казахте? Може да съм бил спрял в някой от другите вероятностни светове.

— Не сте.

— Откъде знаете?

— Не можех да кажа това на групите, но вероятността от успех при тях е безкрайно малка — отговори Джеймс. — Точно колкото е и вероятността аз да успея. Статистически погледнато.

— По дяволите — каза Брайн. — Вие, момчета, се появявате от бъдещето и направо искате човек да си промени изведнъж целия живот. Нямате право!

— Ако можете да отложите срещата си само с един ден, това би могло... — заговори доктор Свег.

— Човек не отлага срещите си с Бен Бакстър току-така. Или отива навреме, когато му е казано, или чака... Може би до края на живота си, докато получи възможност за друга... — Брайн се изправи. — Вижте, не знам какво ще направя. Чух ви, малко или много ви повярвах, но просто не знам. Ще трябва сам да реша.

Доктор Свег и Джеймс също станаха.

— Това е ваше право — каза главният програмист Джеймс. — Довиждане. Надявам се, че ще вземете правилното решение, господин Брайн.

Те си стиснаха ръцете. Брайн се обърна и излезе.

Доктор Свег и Джеймс гледаха подире му.

— Как мислиш? — попита Свег. — Изглежда вероятно, нали? Не мислиш ли?

— Не мога да предполагам — отвърна Джеймс. — Възможността да се избегнат събития във времеви линии никога не е вероятна. Честно казано, нямам представа какво ще предприеме той.

— Хубав въздух, а? — въздъхна доктор Свег и поклати глава.

— Доста — отвърна главният програмист Джеймс.

Брайн реши да се разходи по кея, за да успокои нервите си. Видът на огромните кораби, лежащи спокойно в доковете, винаги го успокояваше. Той, вървеше спокойно, опитвайки се да обмисли случилото се.

Тази смехотворна история...

В която той вярваше.

Но какво да направи със задълженията си, с годините работа, за да достигне до предложението за закупуване на огромните гори и определената възможност то да бъде осъществено този следобед върху бюрото на Бен Бакстър? Той спря и погледна носа на един огромен кораб. „Тезей“...

Помисли за Карибско море, за синьото небе, блестящото слънце, вино, почивка. Тези неща никога няма да му принадлежат. Работа, постоянни усилия, това беше животът, който си бе избрал. Без значение какво щеше да загуби, той щеше да продължи да работи под стоманеносивото небе на Ню Йорк.

Но защо, запита се той. Беше сравнително богат. Бизнесът му можеше да се погрижи и сам за себе си. Какво можеше да го спре да се качи на този кораб, да изостави всичко, да прекара една година на слънце?

Когато разбра, че *нищо* не го възпира, той се изпълни с възхищение. Беше самостоятелен, силен, целенасочен човек. Щом имаше волята да успее в бизнеса, той имаше воля и да го напусне, да изостави всичко и да последва желанието на сърцето си.

Пък и по този начин проклетото бъдеще ще бъде в безопасност.

— По дяволите Бен Бакстър! — каза си той.

Но не го мислеше.

Бъдещето бе нещо несигурно, нещо твърде далечно. Цялата работа можеше да бъде един много добър блъф, уреден от конкуренцията му.

Нека бъдещето се погрижи само за себе си! Нед Брайн се извърна рязко от „Тезей“. Трябваше да побърза, за да пристигне навреме за срещата си с Бен Бакстър.

В сградата на Бакстър, докато се изкачваше с асансьора, Брайн се опита да не мисли за нищо. Достатъчно беше просто да действа. Той слезе на 16-ия етаж и се приближи до администраторката.

— Казвам се Брайн. Имам среща с господин Бакстър.

— Да, господин Брайн. Господин Бакстър ви очаква. Можете да влезете веднага.

Брайн не се помръдна. Вълна от съмнения изпълни ума му и той помисли за бъдещите поколения, чиито шансове щеше да разруши със своите действия. Помисли за доктор Свиг и главния програмист Едуин Джеймс — честни, добронамерени хора. Те не биха искали от него да направи такава жертва, ако не бе абсолютно необходимо.

И той помисли за още нещо...

Сред тези бъдещи поколения ще има и негови собствени роднини.

— Можете да влезете, господине — каза момичето.

В ума на Брайн нещо като че внезапно се скъса.

— Промених решението си — каза той с глас, който даже не успя да познае. — Отказвам срещата. Кажете на Бакстър, че се извинявам... За всичко.

Той се обърна, докато още не е променил отново решението си и заслиза тичешком по стълбището от шестнадесетия етаж.

В заседателната зала на Световния планов комитет петимата представители на федералните окръзи на Земята бяха седнали около дълга маса в очакване на Едуин Джеймс. Той влезе — дребен, изключително грозен мъж.

— Докладите — каза той.

Аюи, който изглеждаше не особено добре, разказа за техния опит за насилие и резултата от него.

— Може би — завърши той, — ако бяхме в състояние да използваме още повече насилие... Бихме могли да го спрем.

— А може би не — намеси се Бийти, който изглеждаше даже по-зле от Аюи.

Лан II докладва частичния успех и пълния провал на мисията им с госпожица Чандрагор. Брайн се бе съгласил да ги придружи до Индия, дори ако това означаваше да се откаже от срещата си с Бакстър. За съжаление Брайн бе установил, че може да съвмести и двете.

Лан II завърши с няколко философски коментара по отношение на невероятно неточните разписания на параходните компании.

Главният програмист Джеймс се изправи.

— Бъдещето, което ние търсехме, бе онова, в чието минало Бен Бакстър е живял, докато довърши работата си по закупуването на горски масиви. За съжаление то няма да се изпълни. Нашата най-добра линия при тези обстоятелства е Основната историческа линия, в която доктор Свег и аз положихме известни усилия.

— Вие още не сте докладвали — обади се госпожица Чандрагор. — Какво стана?

— Убеждението и предизвикателството към интелигентността като че ли се оказаха най-добрите работни условия — каза Едуин Джеймс. — След съответен размисъл Брайн реши да не се срещне с Бен Бакстър. Но...

Бен Бакстър бе нисък, солиден мъж с широки гърди. Беше напълно плешив и очите зад златното му пенсне гледаха безизразно. Костюмът му беше строг и върху ревера му бе окачена малката перлено-рубинена емблема на Уол стрийт Клуб.

Той седеше неподвижно вече половин час и мислеше за таблици, тенденции, дейности. Интеркомът му звънна.

— Да, госпожице Касиди?

— Господин Брайн беше тук. Току-що си тръгна.

— Какво искате да кажете?

— Наистина не можах да го разбера, господин Бакстър. Той дойде и каза, че иска да откаже срещата си.

— Какво точно каза той? Повторете го дума по дума, госпожице Касиди.

— Той каза, че има среща с вас и аз му отговорих, че може да влезе веднага. А той остана и ме погледна много странно и намръщено. Изглеждаше ядосан и притеснен. Казах му отново, че може да влезе. Тогава той каза...

— Дума по дума го повторете, госпожице Касиди.

— Да, господине. Той каза: „Промених решението си. Отказвам срещата. Кажете на Бакстър, че се извинявам... За всичко.“

— Само това ли каза?

— Точно това, господин Бакстър.

— А после?

— Обърна се и бързо слезе по стълбите.

— По стълбите ли?

— Да, господин Бакстър. Не изчака асансьора.

— Ясно.

— Искате ли още нещо, господин Бакстър?

— Не, нищо друго, госпожице Касиди. Благодаря.

Бен Бакстър изключи интеркома и се изпъна изморено в стола си. Значи Брайн е знаел!

Беше единственото възможно обяснение. По някакъв начин в някой момент изглежда се е разчуло. Беше мислил, че ще бъде тайна поне още ден. Но отнякъде е изтекла информация. Бакстър се усмихна тъжно на себе си. Не можеше да обвинява Брайн, макар че той поне

трябваше да влезе и да поговори с него. Но може би не. Може би така е по-добре.

Но как бе открил? Кой бе му казал, че индустриалната империя на Бакстър е една празна, развалена и строполяваща се сграда?

Ако можеше да се запази тайната още един ден, още няколко часа! Щеше да е подписал с Брайн. Едно ново начинание щеше да влее прясна кръв в предприятията на Бакстър. Докато хората разберяха, той отново щеше да има солидна основа, върху която да работи.

Брайн бе разбрал и се бе изплашил. Това означаваше, че всички знаят.

Сега вече нищо не можеше да се направи. Вълците щяха да се нахвърлят отгоре му. Приятелите му, съпругата, партньорите и всички малки хорица, които зависеха от него...

Е, той бе решил още преди години какво ще направи в такъв случай.

Без да се колебае, Бакстър отвори чекмеджето на бюрото си и взе отвътре малко шишенце. Извади от него две таблетки.

Винаги бе живял по собствените си правила. Сега беше време да умре по тях. Бен Бакстър хвърли таблетките в устата си. След две минути падна върху бюрото си.

Смъртта му предизвика големия борсов крах през 59-а.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.